

Европейски съвет

Брюксел, 20 март 2025 г.
(OR. en)

EUCO 1/25

CO EUR 1
CONCL 1

БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Делегациите

Относно: Заседание на Европейския съвет (20 март 2025 г.)
— Заключение

Приложено се изпращат на делегациите заключенията, приети от Европейския съвет на посоченото по-горе заседание.

Европейският съвет проведе обмен на мнения с генералния секретар на ООН Антонио Гутереш относно геополитическата обстановка и многостранното сътрудничество.

*

* *

I. УКРАИНА

1. Европейският съвет проведе обмен на мнения с президента на Украйна Володимир Зеленски.
2. Европейският съвет обсъди последните събития във връзка с Украйна. Текстът, изложен в документ EUCO 11/25, беше твърдо подкрепен от 26 държавни и правителствени ръководители.
3. Европейският съвет ще разгледа отново въпроса на следващото си заседание.

II. БЛИЗКИЯТ ИЗТОК

4. Като припомня предходните си заключения, Европейският съвет обсъди положението и последните събития в Близкия изток.
5. Европейският съвет изразява съжаление за нарушаването на споразумението за спиране на огъня в Газа, което доведе до голям брой жертви сред цивилното население при неотдавнашните въздушни удари. Той изразява съжаление по повод отказа на Хамас да предаде останалите заложници. Европейският съвет призовава за незабавно връщане към цялостно прилагане на споразумението за спиране на огъня и освобождаване на заложниците. Той изтъква необходимостта от реализиране на напредък по отношение на втората фаза на споразумението с оглед на цялостното му прилагане, което да доведе до освобождаването на всички заложници и до трайно прекратяване на военните действия. Европейският съвет припомня значението на безпрепятствения достъп и непрекъснатото масово разпределяне на хуманитарна помощ в Газа и на цялата територия. Достъпът и разпределянето на хуманитарна помощ, както и снабдяването с електроенергия за Газа, включително за инсталациите за обезсоляване на вода, трябва да се възстановят незабавно.

6. Европейският съвет приветства Арабския план за възстановяване и реконструкция, одобрен на срещата на върха в Кайро на 4 март 2025 г. Европейският съюз е готов да работи на тази база както с арабските си партньори, така и с други международни партньори.
7. Европейският съюз остава твърдо ангажиран с постигането на траен и устойчив мир, основан на решението за две държави. Европейският съюз е готов да допринесе за всички усилия за постигането на това решение и призовава всички страни да се въздържат от действия, които подкопават неговата осъществимост. Той ще продължи да работи с регионалните и международните партньори за постигането на тази цел. Европейският съюз ще продължи да подкрепя Палестинската власт и нейната програма за реформи.
8. Европейският съвет категорично осъжда ширещото се през последните дни в сирийския крайбрежен район насилие срещу цивилни граждани и настойчиво приканва временните власти да гарантират защитата на всички цивилни граждани и да направят необходимото всички извършители на насилие да бъдат подведени под отговорност в съответствие с международните норми и стандарти. Европейският съвет отбелязва, че в частност всеобхватното правосъдие в условията на преход е много важно по пътя към помирение.
9. Европейският съвет подчертава значението на мирния и приобщаващ преход в Сирия, без вредна външна намеса, и защитата на правата на сирийците от всякакъв етнически и религиозен произход без дискриминация. Независимостта, суверенитетът и териториалната цялост на Сирия в рамките на сигурни граници следва да се зачитат изцяло в съответствие с международното право. Той приветства споразумението, постигнато на 10 март 2025 г. между временните власти и Сирийските демократични сили. Европейският съвет припомня, че ЕС неотдавна спря прилагането на ограничителни мерки като част от поэтапен, обратим подход. Европейският съюз ще продължи да разглежда възможността за евентуалното спиране на действието на други ограничителни мерки въз основа на внимателно наблюдение на положението в страната. Европейският съвет приветства резултатите от Деветата конференция за Сирия „Подкрепа за Сирия: отговор на необходимостта от успешен преход“ от 17 март 2025 г.

10. Европейският съвет приветства края на политическата безизходица в Ливан и изразява готовността на Европейския съюз да работи с новата власт за стабилизиране на икономическото положение и положението със сигурността в страната. Европейският съвет отново призовава страните да изпълнят условията на споразумението за прекратяване на огъня от 27 ноември 2024 г., и за изпълнение на Резолюция 1701 на Съвета за сигурност на ООН.

III. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ

11. Един по-конкурентоспособен Съюз ще бъде също по-силен и способен в по-голяма степен да защитава своите граждани, ценности и интереси на световната сцена, като същевременно поддържа своето благоденствие и европейския социален модел. Има тясна взаимовръзка между необходимостта да инвестираме в нашата отбрана и нашата конкурентоспособност. Европейският съвет подчертава спешната необходимост от укрепване на конкурентоспособността на Европа въз основа на Декларацията от Будапеща относно новия пакт за европейската конкурентоспособност и заключенията си от 6 март 2025 г. относно европейската отбрана. Във връзка с това Европейският съвет приветства по-специално представянето на компаса за конкурентоспособността от 29 януари 2025 г., Пакта за чиста промишленост от 26 февруари 2025 г. и програмата за опростяване „Омнибус“.
12. Следователно 2025 година трябва да отбележи радикална промяна в действията на ЕС за повишаване на конкурентоспособността, укрепване на единния пазар, насърчаване на качествените работни места и обезпечаване на успеха на двойния преход в съответствие с договорените цели в областта на климата. За да се постигнат тези цели и да се допринесе за преодоляване на различията по отношение на иновациите и производителността спрямо световните конкуренти на ЕС и в рамките на ЕС, Европейският съвет постига съгласие да даде приоритет на опростяването и намаляването на регулаторната и административната тежест, понижаването на цените на енергията и мобилизирането на частни спестявания за отключване на необходимите инвестиции в икономиката на ЕС.

Опростяване и намаляване на административната тежест

13. Като последващо действие в отговор на Съобщението на Комисията от 11 февруари 2025 г. относно изпълнението и опростяването Европейският съвет призовава за усилия на всички равнища – европейско, национално и регионално – за да се гарантира ясна, опростена, интелигентна и благоприятстваща иновациите регулаторна рамка и да се постигне в спешен порядък драстично намаляване на административната и регулаторната тежест и на тежестта на докладване за предприятията и публичната администрация, без да се подкопават предвидимостта, целите на политиката, високите стандарти и целостта на единния пазар. Във връзка с това Европейският съвет:
- а) призовава Комисията и съзаконодателите да работят за постигането на целта за намаляване на разходите, свързани с цялостната административна тежест, с най-малко 25% и с най-малко 35% за МСП;
 - б) призовава Комисията да продължи да преразглежда и подлага на стрес тестове достиженията на правото на ЕС, за да набележи начини за по-нататъшно опростяване и консолидиране на съществуващото законодателство;
 - в) настойчиво приканва съзаконодателите да придвижат работата по пакетите за опростяване „Омнибус“, представени на 26 февруари 2025 г., в приоритетен порядък и като се възприеме високо равнище на амбиция, с оглед на финализирането им във възможно най-кратък срок през 2025 г.;
 - г) призовава съзаконодателите да приемат без забавяне и най-късно до юни 2025 г. предложението относно механизма „спиране на часовника“ за отчитането и дължимата грижа във връзка с устойчивостта;
 - д) призовава Комисията бързо да предприеме последващи действия, като представи допълнителни инициативи за опростяване, включително относно промишлената декарбонизация и относно сигурността и отбраната; и
 - е) настойчиво приканва Комисията и съзаконодателите да се придържат към принципите за по-добро регулиране по време на целия законодателен процес, като избягват свръхрегулирането и генерирането на административна тежест, по-специално за МСП.

Енергетика

14. Като припомня ангажимента си да преследва двойната цел за европейски енергиен суверенитет и неутралност по отношение на климата до 2050 г. и с оглед на запазването на конкурентоспособността на Съюза в световен мащаб, Европейският съвет:
- а) призовава за спешното увеличаване на всички усилия на равнището на ЕС и на държавите членки, за да се предостави по-добра защита на европейските граждани и предприятия срещу високите енергийни разходи, да се подсилят доставките на финансово достъпна и чиста енергия и да се изгради истински енергиен съюз преди 2030 г., което ще изисква амбициозна електрификация, като се използват всички решения за нетни нулеви и ниски въглеродни емисии, и инвестиции в мрежи, съхранение и междусистемни връзки на национално равнище и на равнище ЕС. Като припомня договорените цели в областта на енергетиката, Европейският съвет призовава за трансгранично и общо за Съюза дългосрочно инвестиционно планиране с оглед на пълното интегриране и взаимно свързване на енергийния пазар на ЕС, което да допринесе за енергийната сигурност на Съюза и за защитата и устойчивостта на инфраструктурата; и
 - б) приветства в този контекст представянето на Плана за действие на Комисията за енергия на достъпни цени от 26 февруари 2025 г., в който се очертават както структурни, така и краткосрочни мерки, по-специално за най-засегнатите граждани и предприятия, като същевременно се запазва целостта на единния пазар; и настойчиво приканва Комисията, Съвета, държавите членки и всички други заинтересовани страни да започнат изпълнението на тези действия през 2025 г. Той призовава да се увеличат усилията за осигуряване на допълнителни енергийни доставки за Европа, по-специално за гарантиране на сигурността на доставките за всички държави членки.

Съюз на спестяванията и инвестициите

15. Предвид предизвикателствата пред конкурентоспособността на ЕС е от първостепенно значение да се създадат истински интегрирани и по-задълбочени европейски капиталови пазари чрез изграждането на съюз на капиталовите пазари в спешен порядък и чрез завършването на банковия съюз. Един истински съюз на спестяванията и инвестициите ще способства всяка година стотици милиарди евро допълнителни инвестиции да бъдат насочвани към европейската икономика, което ще спомогне за повишаване на конкурентоспособността, стратегическата автономност и икономическата сигурност на ЕС.
16. В този контекст и в светлината на Съобщението на Комисията от 19 март 2025 г. Европейският съвет:
- а) очаква съзакондателите бързо да постигнат съгласие по всички оставащи предложения от Плана за действие от 2020 г. за съюза на капиталовите пазари, включително относно неплатежоспособността;
 - б) за да се допълнят действията на равнището на ЕС, подчертава необходимостта от действия на национално равнище за увеличаване на мащаба и дълбочината на капиталовите пазари, които са достъпни за всички граждани и предприятия в целия Съюз;
 - в) с оглед на разширяването на възможностите за гражданите, призовава:
 - Комисията, Съвета и държавите членки да придвижат работата за постигане на по-голямо участие на индивидуалните инвеститори на капиталовите пазари, като предоставят възможности за европейски инвестиции и спестявания, включително по-големи възможности за спестовни и пенсионни продукти в целия ЕС, въз основа на най-добрите практики, и достатъчно рано, за да могат да се предприемат решителни стъпки през 2025 г.; и
 - Комисията да предложи бързо през 2025 г. подобрения на съществуващия паневропейски персонален пенсионен продукт;

- г) с оглед увеличаване на частното финансиране за предприятията, призовава Комисията:
- да представи достатъчно рано предложения за подобряване на екосистемата за частно дялово финансиране и рисков капитал и, в съответствие с правомощията съгласно Договорите, да предложи незадължителен 28-и режим на дружествено право за разрастване на новаторските дружества, за да се даде възможност на съзакондателите да предприемат решителни стъпки до 2026 г.;
 - да предложи бързо през 2025 г. преразгледана рамка за секюритизация, включително целенасочени корекции на пруденциалната рамка, като същевременно се запази финансовата стабилност; и
 - да наблюдава равнопоставените условия на конкуренция в световен мащаб в банковия и застрахователния сектор и да предприема подходящи мерки;
- д) по отношение на подобряването на сближаването и ефективността на надзора на капиталовите пазари в целия ЕС и намаляването на разпокъсаността, призовава Комисията, като работи с националните и европейските компетентни органи, когато това е целесъобразно:
- да гарантира сближаване на надзорните практики. За тази цел е от съществено значение да се насърчава хомогенното въвеждане, тълкуване, прилагане и изпълнение на правото на ЕС от страна на националните компетентни органи;
 - да приключи оценката и работата по условията за предоставяне на възможност на европейските надзорни органи да упражняват ефективен надзор върху най-значимите за цялата система трансгранични участници на капиталовите и финансовите пазари с цел засилване на финансовата интеграция и гарантиране на финансова стабилност, опростяване на процесите и намаляване на разходите за привеждане в съответствие, като се вземат предвид интересите на всички държави членки, и въз основа на тази оценка да представи по целесъобразност предложение относно надзора;

- да премахне своевременно пречките пред пазарно ориентираната консолидация на пазарната инфраструктура и пред трансграничните инвестиции; както и
 - да рационализира съществуващите правила и да премахне дублирането, да изясни регулаторните разпоредби и да намали разходите за привеждане в съответствие и докладване;
- е) подчертава значението на мобилизирането на частно финансиране за европейската отбранителна промишленост и приканва Комисията да обмисли по-нататъшното използване на програмите на ЕС, например въз основа на опита с раздел „Държави членки“ на InvestEU, като се вземе предвид специфичният характер на политиката за сигурност и отбрана на определени държави членки.

Единен пазар, промишленост и умения

17. Тези приоритети в областта на конкурентоспособността ще бъдат подкрепени от амбициозна нова хоризонтална стратегия за единния пазар, която ще бъде представена през юни 2025 г. и следва да има за цел задълбочаване на единния пазар чрез премахване на оставащите пречки, по-специално в областта на услугите и стоките от първа необходимост, преодоляване на разпокъсаността и подобряване на прилагането и изпълнението на правилата на единния пазар.

18. Европейският съвет призовава също за незабавно продължаване на следните конкретни работни направления:
- а) въз основа на Пакта за чиста промишленост, Плана за действие в областта на промишлеността за европейския автомобилен сектор от 5 март 2025 г. и Плана за действие в областта на стоманата и металите от 19 март 2025 г., които са свързани с технологична неутралност, трябва да се активизира работата за обезпечаване на иновациите, обновяването и декарбонизацията на европейската промишленост и за гарантиране на растежа на бъдещите ключови технологии като изкуствения интелект, квантовите технологии, полупроводниците, технологиите 5G/6G и други критични технологии, като същевременно се обръща специално внимание на традиционните отрасли в преход, по-конкретно автомобилния сектор, секторите на корабоплаването и въздухоплаването и енергоемките сектори, и на нуждата от осигуряване на равнопоставени условия на конкуренция. За тази цел той призовава Комисията незабавно да представи целенасочено предложение за допълнителни възможности за гъвкавост към междинната цел за 2025 г. съгласно Регламента за определяне на стандарти за емисиите на CO₂ от леки и лекотоварни автомобили и да придвижи работата по предвидения в този регламент преглед; и
 - б) в контекста на Съобщението на Комисията от 5 март 2025 г. относно съюз на уменията следва да се положат допълнителни усилия в целия ЕС за утвърждаване на създаването, признаването и запазването на умения – от придобиването на основни умения до участието в учене през целия живот, преквалификация и повишаване на квалификацията, в съответствие с Европейския стълб на социалните права и неговия план за действие.

Други действия и перспектива

19. Европейският съвет разгледа приоритетите за европейския семестър за 2025 г. и одобрява Препоръката относно икономическата политика на еврозоната. Европейският съвет разгледа и темата за заетостта и социалното положение в Европейския съюз.

20. Европейският съвет изтъква, че в бъдеще всички посочени по-горе приоритети и действия в областта на конкурентоспособността следва да се изпълняват заедно по начин, гарантиращ взаимното им подсилване, наред със съответните инструменти на ЕС, в подкрепа на научните изследвания и иновациите, инвестициите, конвергенцията и сближаването, свързаността, диверсификацията на търговията и икономическите партньорства, растежа и икономическата устойчивост в Европейския съюз. Европейският съвет ще продължи да следи всички тези въпроси и ще извърши оценка на напредъка в областта на конкурентоспособността и на екологичния и цифровия преход на заседанието си през октомври 2025 г.

IV. ЕВРОПЕЙСКА ОТБРАНА И СИГУРНОСТ

21. Като последващо действие във връзка със заключенията си от 6 март 2025 г. и в контекста на Бялата книга за бъдещето на европейската отбрана от 19 март 2025 г. Европейският съвет призовава за ускоряване на работата по всички направления с цел решително повишаване на отбранителната готовност на Европа през следващите пет години. Той приканва Съвета и съзаконодателите да придвижат бързо работата по неотдавнашните предложения на Комисията. Европейският съвет призовава за спешно започване на изпълнението на действията в областта на способностите, набелязани в заключенията му от 6 март 2025 г., и за по-нататъшна работа относно съответните възможности за финансиране.
22. Европейският съвет припомня, че един по-силен и по-способен Европейски съюз в областта на сигурността и отбраната ще допринесе положително за световната и трансатлантическата сигурност и ще допълва НАТО – организацията, която за държавите, членуващи в нея, продължава да бъде основата на тяхната колективна отбрана.
23. Изложеното по-горе не засяга специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на определени държави членки и взема предвид интересите на всички държави членки в областта на сигурността и отбраната, в съответствие с Договорите. Европейският съвет приканва Комисията и върховния представител да докладват редовно за напредъка по изпълнението на неговите заключения относно отбраната. Той ще разгледа отново всички направления на работата по този въпрос на следващото си заседание.

V. СЛЕДВАЩА МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА И НОВИ СОБСТВЕНИ РЕСУРСИ

24. Европейският съвет проведе първоначален обмен на мнения относно следващата многогодишна финансова рамка и новите собствени ресурси.

VI. МИГРАЦИЯ

25. Европейският съвет направи преглед на напредъка в изпълнението на заключенията си относно миграцията, включително в светлината на неотдавнашното писмо от председателя на Комисията. Европейският съвет насърчава по-нататъшната работа, по-специално по отношение на: външното измерение, по-конкретно чрез всеобхватни партньорства; изпълнението на приетото законодателство на ЕС и прилагането на съществуващото законодателство; предотвратяването на незаконната миграция и борбата с нея, включително по нови начини в съответствие с правото на ЕС и международното право; усилията за улесняване, увеличаване и ускоряване на връщанията, като се използват всички съответни политики, инструменти и средства на ЕС; понятията за сигурна трета страна и сигурна страна на произход; борбата с инструментализирането, трафика и контрабандата на хора; приваждането в съответствие на визовата политика от страна на съседните държави; както и безопасните и законни пътища в съответствие с националните правомощия. Европейският съвет припомня решимостта на ЕС да укрепи сигурността по външните си граници и да осигури ефективен контрол по тях в съответствие с правото на ЕС и международното право.
26. Европейският съвет призовава съзаконодателите в приоритетен порядък да реализират напредък по досиетата, свързани с миграцията. По-специално той приканва съзаконодателите бързо да разгледат неотдавнашното предложение на Комисията относно връщанията.

VII. ОКЕАНИ

27. С оглед на настоящите глобални и геополитически предизвикателства Европейският съвет подчертава стратегическото значение на океаните, устойчивостта на водните ресурси и синята икономика за укрепването на конкурентоспособността и устойчивостта на ЕС, на морската сигурност и на устойчивостта и опазването на околната среда в контекста на тройната планетарна криза, обхващаща изменението на климата, замърсяването и загубата на биологично разнообразие.
28. Европейският съвет приветства намерението на Комисията да представи амбициозен, всеобхватен и ориентиран към бъдещето Европейски пакт за океаните в съответствие с правомощията на ЕС и на държавите членки, който да насърчава доброто състояние на океаните и моретата, енергийната сигурност, морската сигурност, продоволствената сигурност, устойчивия риболов и устойчивата и конкурентоспособна синя икономика на ЕС със специален акцент върху крайбрежните и островните общности, както и да допринесе за научнообоснованите знания и отговорното управление на океаните в световен мащаб.
29. Освен това Европейският съвет разгледа състоянието на подготовката за Конференцията на ООН за океаните, която ще се проведе в Ница на 9 – 13 юни 2025 г., и призова за засилени действия и амбиции в световен мащаб, включително ускорено ратифициране на споразумението в рамките на Конвенцията на ООН по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции (Споразумението за БРИНЮ), с цел постигане на напредък във връзка със защитата на океаните и управлението им на международно равнище.

VIII. МНОГОСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

30. Европейският съюз винаги е спазвал и ще продължи да спазва Устава на ООН и залегналите в него правила и принципи, по-специално тези за суверенитета и териториалната цялост, политическата независимост и самоопределението. Европейският съвет отново потвърждава непоколебимия ангажимент на Съюза за ефективно многостранно сътрудничество и за основан на правила международен ред, в основата на който стои Организацията на обединените нации.

31. Европейският съюз ще продължи да бъде предвидим и надежден партньор, на когото може да се има доверие, и приветства възможността да работи заедно с всички свои партньори, както и с Организацията на обединените нации и нейните агенции, в една променяща се обстановка за постигане на напредък в процеса на вътрешни реформи – инициативата ООН-80, за да се гарантира, че действията на ООН продължават да бъдат ефективни, икономически ефикасни и съобразени с потребностите.
32. Европейският съюз е ангажиран с Пакта за бъдещето, който е решаваща стъпка за съживяване на Организацията на обединените нации, постигане на целите за устойчиво развитие и реформиране на международната финансова архитектура. Европейският съюз е готов да си сътрудничи с всички заинтересовани страни, за да се гарантира ефективното прилагане на Пакта.
33. Европейският съвет очаква Четвъртата международна конференция относно финансирането за развитие, която ще се проведе в Севиля между 30 юни и 3 юли 2025 г. и ще бъде важна стъпка към въвеждането на обновена глобална рамка за финансиране на устойчивото развитие. Той призовава съответните институции на ЕС да работят заедно с държавите членки за постигането на амбициозни резултати.

IX. ДРУГИ ТОЧКИ

34. Европейският съвет обсъди положението в Западните Балкани и приканва Съвета да разгледа въпроса през април 2025 г.
-